

Jászapátiak Baráti Egyesülete

„JÁSZ-SAROKPONT” Összefogás a Térség Jövőjéért Akcíócsoporthoz

Iroda: 5130 Jászapáti, Velemi Endre u. 4-6.

Tel: 06-57/440-516, 06-30-488-00-32 (355 mellék),

E-mail: jabe@freemail.hu, jasz-sarokpont@freemail.hu

Web: www.jabe.hu

A JÁSZAPÁTI TEMPLOMÉRT ALAPÍTVÁNY

„Műemlék szószék megőrzése és az 1391-es „köegyház” bemutatása információs táblákon keresztül”

AVOP 3.5.2.-2006-09-0416/6.05

A Jászapáti Templomért Alapítvány 1998. május 19-én 12 alapító tag támogatásával jött létre. A magánalapítvány közhasznú szervezet, bírósági nyilvántartásba vétele 1998. október 12-én történt. Az Alapítvány fő célja a kulturális örökség megőrzése, a Jászapáti rk. templom állagának megóvása, a lepusztult és tönkrement elemek javítása. Fő tevékenysége: itt élő, elszármazott apátiak, a múlt iránt érdeklődők támogatásának megszerzése.

Az ősi templom igen elhanyagolt állapotban van kívül, belül. A megye, a Jászság hátrányos helyzetéről következnek a felújítás anyagi nehézségei. A történelmi hagyományok ápolását megkönnyíti a szép, esztétikus megjelenés. A szószék nagyon rossz állapotban van, restaurálása szükséges. Az eddig restaurált részek esztétikai hatását is lerontja. A modern, 10 db információs tábla elkészítését a kuratóriumi tagok körében végzett felmérés alapján tartottuk fontosnak. A templomi környezethez illő paravánokra erősített táblák fényképekkel, illusztrációval alátámasztottak. Sem a turisták, sem a környékben lakók nem ismerik a kéttornyú templom történetét vagy a tető, a szekő restaurálási folyamatait. Ha valaki turistaként megnézi a templomot egy olyan marketing szolgáltatást kap az információs táblák fényképei és leírása alapján, amilyen a Jászságban és az Egri Főegyházmege területén sincs. Ezek a táblák más rendezvények színvonalát is emelik. A jász-sarokponti települések legfontosabb kulturális öröksége maga a „jász”-ság. A helyi lakosok büszkéek jász eredetükre, érdekli őket saját történetük, a redemptio, Lehel kürtje. Az akciócsoporthoz területén talán ez az etnikai/kulturális eredetű egység lehet az egyik kulcsa a közös érdekeken alapuló nagyobb léptékű fejlesztésnek, mint pl. a jászapáti templom restaurálásának. A szószék szerkezete stabil, de a lépcső aljánál a fellépő első lépcsőfoka és környéke erősen gomba-és rovarkárosított: a belső oszlop alja és a padlóval érintkező deszkák elkorhadtak. A külső oszlop lábazatának lécei leváltak és erősen károsodtak. A fal melletti korlát végének fedőlece az oszlop gömbjének tetejével együtt levált. Az elnyert támogatás a szószék restaurálásra fordítottuk, valamint az új 10 táblából álló kiállítási berendezést vásároltunk, amin bemutattuk az 1391-es templom történetét, az oltárképeket, a szószéket, a szekőket, a restaurálási folyamatokat, az elnyert támogatások sikerét, valamint a még felújítandó részeket. Ezeket a színes, fotókkal illusztrált igényes táblákat mozdíthatóra terveztük, hogy egyéb rendezvényeken is ki lehessen állítani őket pl. a művelődési házakban, a múzeumokban, tájházakban, hogy a templomlátogató közönség mellett mások is részesülhessenek a turisztikai és örökségvédelmi fontosságú értékekből. A szószék megőrzése és a táblákból készített állandó kiállítás egyediséget tükröz és az egész akciócsoporthoz, kistérségre, megyére és régióra és annak turizmusára kihat.

Elérhetőség: Kis Józsefné, kuratórium elnöke - 57/440-712, biblio@vnet.hu

A projekt az EU és a Magyar Köztársaság Kormánya támogatásával, a Nemzeti Fejlesztési Terv keretében valósult meg.

Az élő egyház Jászapátin

A Jászapáti Egyházközség énekara

Sok évvel ezelőtt, amikor Deli János kántor - karmagyként hazakerült, Dr. Lóczy Károly esperes - plébános megbízásából énekkart szervezett. Megkereste azokat a személyeket, akiről gondolta, ill. tudja, hogy jó hangjuk van, beleértve a diákokat is. Így 28-30 fővel alakult meg az első énekkar. 1954-ben a próbák a késő délutáni órákban heti rendszerességgel voltak. Deli János elhelyezése után rövid ideig Csáthy Vilmos atya vette át az énekkart. 1956. október 1-én érkezett Arki Kornél kántor-karmagyként, aki folytatta az énekkar munkáját. Mindhármuk vezetése idején sok szép népéneket, kórusművet és teljes magyar és latin nyelvű miséket tanultunk. "Jó közösségek alakultak, családi hangulat jellemző a találkozásokon. Közös énepeleltünk egy-egy tagnál, vagy a kántoroknál. (névnap, születésnap, karácsony, szilveszter)". Emlékezik Szabó Györgyné Marica volt énekkaros. Arki Kornél 33 évesen pályázott Jászapátra, a kántori állásra. 1958-ban újjászervezte az énekkart. Munkáját rendkívül igényesség, jellemezte. Tiszta énekhanga, csodálatos orgonajátéka elismerést váltott ki a jászapáti hívek körében. Az énekkar az egyház ünnepeken a szentmise liturgiájában aktívan részt vett. Az istentiszteletben fontos szerepe van az énekeknek. Repertoárjukban az egyszerűbb egyház népénekektől a gregorián és nehéz kórusművekig egyaránt megtalálhatók. Az egyházi és városi ünnepeken színvonalas programokkal szerepelt az énekkar, kántor úr vezetésével.

Az énekkar 1954-ben, Deli János kántor-karmagyként

1956. Csáthy Vilmos atya vezette énekkar

augusztus 20-i ünnepély

Az „ Új Élet „ imaközösség tagjai: káplánok, Borosné Donkó Mária, Demeter Miklósné, Dr. Kurucz Andrásné, Major Erika, Nagy János, Pataki Vincéné, Tajtiné Borbás Katalin, Tóth Jánosné, Törőcsik Kálmánné, Tócsik Margit.

Cursillo tagok: Tóth István káplán, Boros Istvánné, Borosné Donkó Mária, Kóczán Gyuláné, Pataki Vincéné, Törőcsik István

Hitoktatás az egyházközségben

Minden egyházközségben nagy öröm és fontos feladat a **gyermekkel való foglalkozás**. A gyermek elsődleges hitoktatói a szülők. Ők tanítják, illetve nekik kellene megtanítani a kisgyereket keresztet vetni, imádkozni, Istent szeretni, Jézus parancsai szerint élni. A lelkipásztorok és a világi hitoktatók csak segítséget nyújtanak a szülőknek ezen a téren.

Jelenleg Jászapátin és a hozzá tartozó egyházközségekben Klárida Imre plébános úr és Tóth István káplán atya munkáját három világi hitoktató segíti:

Agócs Julianna, Birják Terézia és Kóczán Gyuláné.

A **hitoktatás** elsősorban az iskolákban folyik, heti egy, 2. és 3. osztályban heti két órában. A város lakosságához képest viszonylag kevesen járnak hitoktatásra, de hálá Istennek, akik vannak, azok próbáink buzgók lenni.

Minden év májusában **első szentaldorás**hoz járulnak a gyermekek, kétfévente pedig a **bérmálás** szentségét szolgáltatja ki valamelyik püspök atya. A hittanosok közül többen részt vettek már egyházmegyei **hittanversenyeken**, ahol mindig jól szerepeltek, így eljuthattak veszprémi és aggteleki jutalomtáborokba. A karácsonyi **pásztorjátékokon** kívül rendszeresen bemutatnak **szindarabokat** is a hittanra járó gyerekek, amelyekre nagy felkészüléssel készülnek. 2000-ben Üdvözítünk édesanyja címmel Szűz Máriáról mutattak be egy szindarabot, majd Arpád-hízi Szent Erzsébet életét feldolgozó előadásra került sor több ízben, de megemlékeztek az egeri egyházmegyealapításának milleniumáról is. Nyaranta **táborba** viszik a nagyobb gyerekeket, a kisebbeknek pedig helyben napközis foglalkozásokat szerveznek. Az elmúlt években egy-egy hetet töltöttek Sirokon, Sárospatakon, Kemencén, Bogácsán és többször voltak Mátrakeresztésen és Paradízfürdőn.

2007. augusztus 20-án

Hittanórákban Bogácsán

Szentmise a hittanórákban

Szent Erzsébet szindarab Mátyásfalván

Képek az ifjúsági hittanosok életéből

Az ifjúsági hittanoscsoport már évtizedek óta működik városunkban, kisebb-nagyobb létszámmal és eredményességgel. Az egykori fiatalok időközben családnyitók, családapák lettek és mára már gyermekeik járnak az ifjúsági hittanosok közé. A csoport tagjai hétköznap találkozhatnak szombatokon a plébánián, vagy a Szent István Közösségi Házban. Az összejövetelek sokkal kötetlenebbek, mint az iskolai hittanórák. Először valamilyen vallási témát dolgoznak fel, majd beszélgetés, játék következik. A középiskolások, főiskolások és egyetemisták aktívan részt vesznek a szindarabok bemutatásában, közülük többen rendszeresen felolvassanak, ministrálnak a szentmiséken, a Mária-lányok is közülük kerülnek ki. Tevékeny munkával segítik az egyházközség életét, mikulás-ajándék csomagolásával, bálj előkészületben való segítségnyújtással, takarítással, templomszűziséssel. Úrnapján a negyedik sátrat ők készítik el. Képviselet városunkat ifjúsági találkozásokon: Hevesen, Jászberényben, sőt még Kölnben, a világhifjúsági találkozón is. Időnként kirándulásokat, műtárgyit, közösségi programokat szerveznek, és együtt ünneplik a szilvesztert.

Ünnepi órák Bártfásán közösen

Mária-lányok

Mária-lányok

Kölni ifjúsági találkozó

Kisbábcsán

A projekt az EU és a Magyar Kormány támogatásával, a Nemzeti Fejlesztési Terv keretében valósult meg.

Templom építésének rövid története

Jászapati a Tisza és a Zagyva közti síkságon fekszik, az Alsó Jászság központja. Lakosainak száma 9760. Apályszállást az első írásos okmány 1391-ben említi. Ekkor már Sztíz Máriáról nevezett kőből épült templom állt itt. Középkori műemlék: A XIII. század végén vagy a XIV. század elején épült a mai helyén (román és gótikus maradványok). Gótikus stílusjegyek: a torony csak egy oldalról támaszkodik a templom falához, faragott kőből készült támpillérek vannak, amelyek a torony sarkainál állnak, csúcsos ablak az „őreg”, toronyban. A torony körüli rész ma is az eredeti, azt sokszor bontották le.

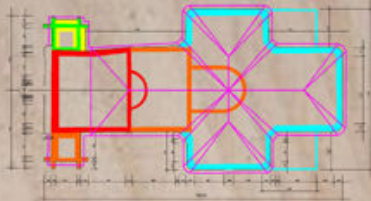
A keleti toronyt 1493-ban építették a támpillér felirata szerint (a fél nyolcszög jel négyszög számot jelent) 1493-ban Horváth Lukács „apályszállási kapitány”, építette a toronyt, melynek kb. 5 élmnyi magassági része ma is megmaradt. Jól látható, hogy a fölötté lévő rész sarkai lekerekítettek.

Jász őseink minden században adták hozzá valamit. Az eredetileg gótikus épületet 1745-59 között a város barokk stílusban kibővítette. Braun Sebestyén építésmester 24 öl hosszú részt és egy új toronyt építettek hozzá, ekkor készült a belső körös és sekrestye. Felszentelődik Kálmán János plébános ari mondta:

„Sosem fogják azt a jászpatiták megérni, hogy

templomj megtegyen... Az élet azonban ezt hamar megcélolta, mert az egyre növekvő lakosság befogadására kiesnie bizonyult. 1805-ben már terveket készítenek a templom bővítésére, de csak 19 év után jutott a város anyagilag olyan helyzetbe, hogy az építést megkezdhesse. (1825-ben az új alapköv emlékirata szerint Jászpatinak 7350 katolikus lakosa volt.) Rábel Károly gyöngyösi építész és Homályosy Ferenc szőlőki kamari acsmester tervezte és végezte a kibővítést.

1828-ra fejezték be az újabb átépítést, kereszthajóval bővítették, új szentélyt emeltek, mindkét oldalos sekrestyével. A régi templom alatt sírből is volt, ahová 1759-ig temeltek, s amit 1825-ben költöztet be. Az egész templom hossza 31 öl. 1833-ban emelték meg a homlokzatot 8 méterrel, amirez acélgerendákkal hozzákapcsolták a toronyokat, és a torony falai kívül és belül falak hozzáépítésével megerősítették. A falakat körben 1,5 öllal magasabbra emelték, új bolthajósokkal: két nagyobb fedi a templomhajót, egy kisebb a környt, és a szentélyt.

- 17. sz. alaprajzokból származó alaprajz (1805-1810)
- 1825-1833 közötti építési terv (1825-1833)
- 1833-1835 közötti építési terv (1833-1835)
- 1835-1838 közötti építési terv (1835-1838)
- 1838-1840 közötti építési terv (1838-1840)
- 1840-1845 közötti építési terv (1840-1845)
- 1845-1850 közötti építési terv (1845-1850)
- 1850-1855 közötti építési terv (1850-1855)
- 1855-1860 közötti építési terv (1855-1860)
- 1860-1865 közötti építési terv (1860-1865)
- 1865-1870 közötti építési terv (1865-1870)
- 1870-1875 közötti építési terv (1870-1875)
- 1875-1880 közötti építési terv (1875-1880)
- 1880-1885 közötti építési terv (1880-1885)
- 1885-1890 közötti építési terv (1885-1890)
- 1890-1895 közötti építési terv (1890-1895)
- 1895-1900 közötti építési terv (1895-1900)
- 1900-1905 közötti építési terv (1900-1905)
- 1905-1910 közötti építési terv (1905-1910)
- 1910-1915 közötti építési terv (1910-1915)
- 1915-1920 közötti építési terv (1915-1920)
- 1920-1925 közötti építési terv (1920-1925)
- 1925-1930 közötti építési terv (1925-1930)
- 1930-1935 közötti építési terv (1930-1935)
- 1935-1940 közötti építési terv (1935-1940)
- 1940-1945 közötti építési terv (1940-1945)
- 1945-1950 közötti építési terv (1945-1950)
- 1950-1955 közötti építési terv (1950-1955)
- 1955-1960 közötti építési terv (1955-1960)
- 1960-1965 közötti építési terv (1960-1965)
- 1965-1970 közötti építési terv (1965-1970)
- 1970-1975 közötti építési terv (1970-1975)
- 1975-1980 közötti építési terv (1975-1980)
- 1980-1985 közötti építési terv (1980-1985)
- 1985-1990 közötti építési terv (1985-1990)
- 1990-1995 közötti építési terv (1990-1995)
- 1995-2000 közötti építési terv (1995-2000)
- 2000-2005 közötti építési terv (2000-2005)
- 2005-2010 közötti építési terv (2005-2010)
- 2010-2015 közötti építési terv (2010-2015)
- 2015-2020 közötti építési terv (2015-2020)
- 2020-2025 közötti építési terv (2020-2025)
- 2025-2030 közötti építési terv (2025-2030)
- 2030-2035 közötti építési terv (2030-2035)
- 2035-2040 közötti építési terv (2035-2040)
- 2040-2045 közötti építési terv (2040-2045)
- 2045-2050 közötti építési terv (2045-2050)

Templom felsőszekercet hosszkeresztmetszete

Templom padlótere

Mai formája 1833 óta változatlan, s 3500 embert képes befogadni. Az egész templom hossza 62 méter, a torony magassága 34 méter. Az Egri Egyházmegye **második legnagyobb temploma** az egri bazilika után.

A bejárat ajtó még a régi templomból való, fölötté a város 1750-es címere. Az ajtó fölötti falfülkében Szt. Anna, Karián a kedvel Szűzanya. A homlokzat csúcsán Sztíz Mária csillagkoszorúval ékesített kőrősn. A torony és a homlokzat ablakai félköríves záródások, oldalos ablakok félkör alakúak, ezért a templom egészénélvölög.

Szentháromság szobor

Vágo Ferenc városi tanácsos készítette 1803-ban, lakóinak kertjében állt ma a templom előtt áll, Barokk stílusú. A Szentháromság szobra magas köcsöpön csúcsán áll, amint a boldogságos Szűzet megkoronázzák (lábamál két kis angyalka látható lámpással a kezében). A díszesen tagolt alapzatán lévő dombormívón Gábor arkangyal ödvözli a Boldogságos Szűzet.

Nepomuki Szent János szobra

A templom hátsó kertjének kapuvelőjén áll baloldalt.

Nepomuki János szobor

A műemlék barokk szobrot Szikszay András állította 1784-ben. Eredetileg a templom előtt téren állt, ma a Muskácsi téren látható.

A projekt az EU és a Magyar Kormány támogatásával, a Nemzeti Filozófiai Terv keretében valósult meg.

Templom belső

A hatalmas méretű gótikus eredetű, majd barokkizált templom mennyezeti boltozatának összfelülete mintegy 1400 négyzetméter. A teljes felület neobarokk falfestés borítja. A templomot 1868-ban ért földrengések után a régi boltozatot elbontották, az épületet teljesen újraboltozták. Ezért a mennyezeten korábbi festések előkerülése nem várható. A teljes belső felületet 1872-ben Gross gyöngyösi szobafestő újrafestette. Vándorfy János káplán 1895-os leírásában dicsőítőleg szól a gyöngyösi mester által festett ornamentikáról mind azok esztétikai értéke, mind pedig jó megtartása miatt. Annál rosszabb a véleménye a képekről, melyekről azt írja: *... nem készítették feltüntetésen, a mennyezetben az alakok arcait nem freskók, csak felragasztott papírképek, melyeket a téli időben meggyámláló párák során sok helyen leválasztottak a falról diszkrétül lehajvára, összegyűjtve csüggenek alá. ... Különben bárki kamutárgyat megismerhet magának, hogy freskók készítése egyszerű szobafestőkkel ne szerződjenek, ezek erre képesítve nincsenek.*

Gross a jelenlegitől nagyon eltérő díszítőfestést készített. Az ő képeinek formátuma elszürkült életkedvet formában rendre megjelenik a mai festmények központi részén.

Gross fele festés ikonográfus programja:

- Kórus feletti boltozat: Dávid király hárfával a kezében
- Főhajó nyugat: Jezus kírtai a kufárokat a templomból
- Főhajó kelet: Mária mennybemenetele
- Főkupola: Mária megkoronázása
- Főkupola sarkai: négy evangélista (mint ma)
- Szentély mennyezet: Jezus születése

A jelenleg látható díszítés 1904-ben készült. A képek egy részét **Vágó Pál** festette, (a főkupola és a két kereszthajó festményeit), a többi **Szirmal Antal**, aki többek között Lotznak segített az operaházi falképek kivitelezésében. A kimerítő színvonalas neobarokk ornamentika mestereit nem ismerjük.

A szentély mennyezetét **Szirmal** festette ki. A középkorban a Szentkirályság látható Szűz Máriával, az oldalso két kisebb képműben az illozás szentiséget jelképező angyalokkal. Az ornamentika jól példázza a századforduló neobarokk díszítőfestés szellemét.

A teljes kereszthajó **Vágó Pál** műve. Ő festette a kupola hatalmas Szentkirályság képét a magyar szentekkel és angyalokkal, a négy pillér fölött a négy evangélista illuzionista fülkében ülő alakjaival. Két oldalt, kisebb képművekben virágot hintó, illetve pálmáig tartó angyalok láthatók. A főkupola középkor sokkal nagyobb, mint az alatta valószínűleg még részben meglévő Gross fele festmény volt. Ennek a formája ugyanis jól kivehető a festmény közepén lévő fekete elszínezésből.

A főhajó két boltívége közül a szentély felőlin a Szent István felajánlja országát Szűz Máriának képét, a bejárat felé esőn a Háromkirások imádása láthatók. Mindkettő Szirmal műve. Ő festette az orgona fölötti kisebb képet is. Az ornamentika egészen megtervezett, szóban kivitelezett, a korra nagyon jellemző szímsággal megalkotott munka. Mindkét művész egyrés technikaival dolgozott a képek festése során. A középkor óta gyakorta alkalmazott technika olcsó, gyors és egyszerű volt. Az aranyozást a szakember véleménye szerint csak valódi arannyal készíthették.

Az oltárképek:

Főkupola Mária születése
Jánosfalvi István, 1875.

Keresztély, szentély oldali
Thom Mór - A Szűz Mária születése, 1863

Keresztély, oldali oldali
Sapáry Alajos apts. díszítésén Balás
Szent Anna Mária teremtése

Főkupola oldali oldali
Thom Mór - Szent Erzsébet, 1865

Főkupola oldali oldali
Thom Mór Péter és Péter apostol, 1865

A projekt az EU és a Magyar Kormány támogatásával, a Nemzeti Filozófiai Terv keretében valósult meg.

A Jászapáti Római Katolikus Templom felújítása

A jászapáti templom egyike az egri egyházmegye legnagyobb templomának, s mint ilyenre méltán vagyunk büszkéi mi apáink. A csodálatos műemlék épület ugyanakkor „nagy”, örökség, melynek fenntartása, karbantartása, felújítása nagy kihívás számunkra. A számos feladat **első lépése a beütközött tetőszerkezet felújítása** volt.

„Az „adó sürgét”, gondolatlanul foglatható össze a műemlék templomunk tető-felújításának szervezése. 1999-ben a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma által kiírt „Épített örökség megővése” kategóriában sikeresen pályáztunk az egyházörökség.

Az 5.000.000 forint támogatás segítségével sikerült megoldani a felújítást, a héjazat esztréját. 1999. szeptemberében kezdődött el a munka fedélhéjazat és lecezes bontásával, majd az eréket helyettesítő műanyag erősítő fólia elhelyezésével. A tetőszerkezet a csendesítők - az erőtanulag legjobban igénybevett részekben - károsodott a legnagyobb mértékben, így itt kezdődött el a munka.

- talpszelenye esztréja
- függesztőművek támaszainak toldásával,
- az új erősítő ferde dűcök beépítésével
- a szarazat szükség szerinti kivevésével
- a deszkázat - faanyagvédelem utáni - felszegezésével

A felújítása során legnagyobb gondot a nagykupola feletti tetőszerkezet megcsúszlódása jelentett, hiszen a tetőszerkezetet már a kupola tartotta. Ennek kismelésére több lehetőség is adódott, de a kivitelezés a takarókosabb megoldást választotta: a szerkezet eredeti erőtanulag megtartva készült el a nagykupoláról való tetőkismelés.

A tetőszerkezet keresztirányú rézanyagú sziklénnyel került fel, ill. ereszcsontra.

A templomtető felújításának költsége 33 millió forint volt, melyet

- a Jászapáti Város önkormányzata
- az Egri Főegyházmegyei Hatóság
- NKÖM pályázat
- Kőföldi egyházi adomány
- A hívek adományai és a
- Jászapáti Templomért Alapítvány támogatásával sikerült megvalósítani.

A tetőszerkezet és héjazat javítását a kivitelező KAS Kft. végezte.

A templomtető felújítása során bukkantunk a Horváth Lászlós féle gótkus tocsny egykor kívüllagra néző ma a templom padlására vezető gótkus ablakra. Szakemberek egyöntetű javaslata az ablakot a világ szemé elé tárandóan egy látható helyre helyezni.

2002. májusában Dr. Seréghy István egri érsek végerte a megújult templomtől megsejntelését, s az ünnepi szentmise keretében áldást kért minden támogató számára.

A Horváth Lászlós féle gótkus tocsny egykor kívüllagra néző - ma a templom padlására vezető gótkus ablak

A projekt az EU és a Magyar Kormány támogatásával, a Nemzeti Fejlesztési Terv keretében valósult meg.

A Jászapáti Római Katolikus Templom restaurálása

A hatalmas templomban belépve egyből megérint az ember a dolszag. A falak alsó régiói nedvesek. A padlózat, mely homokba fektetett kelheimi kölapokkal van burkolva rászeve és viszes. S habár az új tetőszerkezet elkészült a nagy tömegű átúzott fal kiszáradása hosszú ideig eltarthat. A mennyezet téglaboltzata néhány nem túl jelentős repedéstől eltekintve stabilnak mondható. A vakolat igen jó minőségű, jó állapotú és semmiféle beavatkozást, szilárdítást nem igényel.

A művészi festés állapota:

Mindket művész egyes technikát alkalmazott a képek megfestésére, mely a szakirodalom véleménye szerint kevésbé idmálló. Ennek ellenére a középkor óta minduntalan felhívják olcsósága, gyorsasága és egyszerűsége miatt. A mennyezet megvizsgálása során megállapítható, hogy a teljes felület tele van mikroorganizmus maradványokkal - gombák, zuzmók.

Az ornametika festés állapota:

A festékréteg nagyon vastagok, a tőhőnyag gipszből és agyagból áll. Ezek nagyon szép felületet adnak a friss festésnek, de tulajdonsága miatt a festékréteg gyors leomlásához vezet. A Szirmaiak eszmei értéke is folyamatosan növekedni fog. A XIX.-XX. század fordulójának eklektikus művészetet egész a mai napig nem érlelik a változó „névvertékén... A gyorsított művelés hozzájárul ahhoz, hogy a jászapáti falképek értéke nagyon megnövekedjen a közeljövőben.

Aranyozás:

Állapotától arna lehet következtetni, hogy csak valódi arannyal készülhetett.

A restaurálás célja:

A restaurálás feladata a jelenleg látható festés megőrzése. A Vágó Pál képek nemzetközi mércével mérve is osztályon felülnek minősülnek. A Vágó képek pár évtizeden belül első osztályú nemzetközi kulturális örökséggé fognak válni! A Szirmaiak eszmei értéke is folyamatosan növekedni fog. A XIX.-XX. század fordulójának eklektikus művészetet egész a mai napig nem érlelik a változó „névvertékén... A gyorsított művelés hozzájárul ahhoz, hogy a jászapáti falképek értéke nagyon megnövekedjen a közeljövőben.

A jelenlegi terv különlegessége, hogy megkínálja őrizni a neobarokk ornametikat is eredeti anyagában. Elengedhetetlen a **diszkrét festés** anyagában való megőrzése is. A modernizmus megjelenésével az eklektika hirtelen történelmivé vált, gyorsan posztuló emlékei közül menteni kell, ami még menthető.

A restaurálás konkrét lépései:

Dokumentálás

A jelenlegi állapot minél hitelesebb rögzítése, részben hagyományos, részben digitális fotótechnikával.

A festmények helyreállítása

A festmények olyan szakkö technikával készültek, mely nek kölönnyaga egy évszázad alatt gyakorlatilag teljesen elbomlott. A festmények el kell tisztítani, melyhez az ismert **mokasszór** ecset, vagy a finom kecskeszór ecset sem felel meg, külföldről sikerült - méregdrága - ecset beszerezni. A kötését vesztett festékréteg fennmaradását csak a megfelelő rögzítés, fixálás biztosítja. A lecsúszó részeket Paraloid B72 oldattal és japánpapírral rögzíteni kell. A vakolat hiányok javítására csak mészhomok vakolat használható. A festmények hiányait akvarell retusál lehet elűntetni.

Az ornametika helyreállítása hasonló körültekintő alapossgal történik. A meglévő aranyozás javíthatatlan, a teljes felületen új aranyozást kell alkalmazni, valódi arany felhasználásával.

Várható eredmények:

Észtétikai szempontból a mennyezet igen közel kerülhet a megalkotás utáni állapotához. A festmények visszanyerik élénk színeiket, az egész belső világos, elegáns, látványos lesz. A jelen restaurálásnak mintegy ötven évet ki kell bírnia, az esetben ha valami baleset, vagy erőteljesebb környezeti változás, szennyeződés növekedés nem következik be. A festmények hosszú távú fennmaradása érdekében szükség lenne a tető felújításán túl is néhány építészeti beavatkozásra. Ezek egyike lenne a labazati falmedvesedés megszüntetése, a másik a talajszint rendezése a templom körül. A tiltottan feltöltött udvar felelős lehet a padlózat nedvességéért.

Restaurátori terv a jászapáti plébániatemplom mennyezeti falfestésének helyreállításához.
Készítette: **Iő. Bóna István festő restaurátor, egyetemi adjunktus**
2002. március 8.

EYK LÉPÉSOK MŐKÖDÉSÉNEK CÉLJAI	
1. Dokumentálás	1.1. A jelenlegi állapot minél hitelesebb rögzítése, részben hagyományos, részben digitális fotótechnikával.
2. A festmények helyreállítása	2.1. A festmények olyan szakkö technikával készültek, mely nek kölönnyaga egy évszázad alatt gyakorlatilag teljesen elbomlott. A festmények el kell tisztítani, melyhez az ismert mokasszór ecset, vagy a finom kecskeszór ecset sem felel meg, külföldről sikerült - méregdrága - ecset beszerezni. A kötését vesztett festékréteg fennmaradását csak a megfelelő rögzítés, fixálás biztosítja. A lecsúszó részeket Paraloid B72 oldattal és japánpapírral rögzíteni kell. A vakolat hiányok javítására csak mészhomok vakolat használható. A festmények hiányait akvarell retusál lehet elűntetni.
3. Az ornametika helyreállítása	3.1. A meglévő aranyozás javíthatatlan, a teljes felületen új aranyozást kell alkalmazni, valódi arany felhasználásával.
4. Várható eredmények	4.1. Észtétikai szempontból a mennyezet igen közel kerülhet a megalkotás utáni állapotához. A festmények visszanyerik élénk színeiket, az egész belső világos, elegáns, látványos lesz. A jelen restaurálásnak mintegy ötven évet ki kell bírnia, az esetben ha valami baleset, vagy erőteljesebb környezeti változás, szennyeződés növekedés nem következik be. A festmények hosszú távú fennmaradása érdekében szükség lenne a tető felújításán túl is néhány építészeti beavatkozásra. Ezek egyike lenne a labazati falmedvesedés megszüntetése, a másik a talajszint rendezése a templom körül. A tiltottan feltöltött udvar felelős lehet a padlózat nedvességéért.

A projekt az EU és a Magyar Kormány támogatásával, a Nemzeti Filozófiai Terv keretében valósult meg.

A jászapáti plébániatemplom restaurálása

A jászapáti római katolikus templom több éve sikeresen pályázott a műemlék templom megővására, felújítására.

2001-ben a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztérium Műemlék helyreállítását megelőző kutatások támogatására kiírt pályázat keretén belül 800.000 forintot nyert a templom. A pénzt a mennyezeti székkek restaurálásának diagnosztikai és természetudományos vizsgálatokkal való előkészítésére fordították.

2002-ben Gazdasági Minisztérium Széchenyi terv pályázatán belül, a vallási turizmushoz kapcsolódó turisztikai fogadóképesség fejlesztésének támogatására pályázott a templom. A déli kereszthajó falképének és ornamenkijának restaurálására 2.739.000 forintot, az északi kereszthajójának restaurálására pedig 2.740.000 forintot nyertek.

2002-ben Nemzeti Örökség Programra pályázott az egyház. Az építési örökség megővása, felújítása, kategóriában. A megnyert 3.000.000 forintot a szentély székkejének tisztítása használták fel. 2003-ban Nemzeti Örökség Programra pályázott az építési örökség megővása, felújítása kategóriában. A szentély megővített falképének konzerválására 3.000.000 forintot kaptak.

A Nemzeti Kulturális Alapprogram Igazgatósága Szakmai Kollégium pályázata, iparművészeti alkotások restaurálására 3.000.000 forintot nyerték. Ezt az oltárképmény restaurálására fordították.
- oltárszekrény, oszlopok, timpanon -

A Jáso-Nagykanizsai Megyei Területfejlesztési Tanács meghívásos pályázatával 1.540.000 forintot nyerték. Ezt a kórus falképének restaurálására fordították.

A restaurálást ifj. Bóna István Vágó Pál festőművész dődjánakja, festőművész restaurátor vezeti.

Munkatársai: Dorogi Zsuzsanna, Maracskó Izabella, Sári Gabriella, Lopasny Erzsébet, Susánky Ágnes

Disztribútor - aranyozó munkák: Ráncsik Zsolt
munkatársai: Ráncsik János, Kovács János

A gipsz oszlopfelek javítása: Csizmadia Imre

A projekt az EU és a Magyar Kormány támogatásával, a Nemzeti Fejlesztési Terv keretében valósult meg.

Bóna István a festőművész restaurátor, Vágó Pál dédunokája

Az Agrár és Vidékfejlesztési Operatív Program Vidéki Térségek Fejlesztése Prioritás Leader+ Intézkedése keretében a Jász Szakpont Helyi Vidékfejlesztési terve támogatásával újult meg templomunk mellékoltárainak oltárképe, és a szőcsék 2007. évben

Történelmi gyökerek megőrzése és átadása Szent Anna és Szent Erzsébet oltárképek restaurálása.

Szent Anna Mária szobra (Thun MSZ, 1867)

Szent Erzsébet (Szalay Alajos aqr. Művészeti Iskolai, 1868)

Fajdalmas anya

A Fajdalmas Szűzanya oltárkép restaurálása során közösségépítő programként templom hangversenyt szerveztünk.

A jász-szakponti települések legfontosabb kulturális öröksége maga a „jász-vág”. A Bóna István restaurátor által tartandó előadásorozat fontos kitérés pont lehet, mint vallási turizmus. A „rendhagyó történelemóra” megértésével megismerhetjük az érdeklődőket nemcsak a templom történetével hanem a restaurálás folyamatával is.

Műemlék szőcsék megőrzése és az 1391-es „könyvház”, bemutatása információs táblákon keresztül. A klasszicista szőcsék restaurálási munkáit Borda Mátyas faszobrász-restaurátor és munkatársai végezték: B. Tóth Klára és Ferenczy Attila. A XV. századi eredetű, gótikus stílusú, Kibófogasszönyv-tiszteletre szentelt teplomot 1745-59 között alakították át barokk stílusban, majd az 1820-as évekbeli bővítéskor klasszicista jegyeket kapott. Berendezése is akkor készült, klasszicista stílusban. A klasszicista szőcsék lépcsője esztétikált báboiskosír márványfestéssel készült. A szőcsék kosár oldalán metálozotás bronzporozott dombornívék : a Hegyibeszéd és a Magvető példázata található. Az alján fémcsinézett virágmotívum van. A hangvető a Mózesi kőtáblák szárnyakkal és a tetején keresztel látható.

Szilárdítás és konzerválás

A cseppentő fa és fém szerkezetének kiegészítése

Tömítések és alapozások

A Nemzeti Kulturális Alapprogram Igazgatósága támogatásával valósult meg templomunk kupolájának, Vágó-Szirmai Megváltás mennyezetkép két esetében Szt. Márk és Szt. Máté evangélista restaurálása.

A projekt az EU és a Magyar Kormány támogatásával, a Nemzeti Fejlesztési Terv keretében valósult meg.

A Jászapáti Templomért Alapítvány

1998-ban néhány lelkes lakópolgártól elhatározta, termi kell valamit a műemlék templom megmentése érdekében. Így jött létre a **Jászapáti Templomért Alapítvány**.

Az Alapítvány elnöke: Kis Józsefné

Az alapítók:

- Római Katolikus Egyházközség Képviseli: Kladrva Imre plébános
- Jászapáti Város Önkormányzata, Polgármesteri Hivatal Képviseli: Andriai Lászlóné jegyző
- Jászapáti Városvédő és Szépművészeti Egyesület - Dr. Tajthy József
- Jászapátiak Ipari Egyesülete - Lóczi Miklós
- Borbás Ferenc
- Jäger Sándor
- Járvas István
- Pócs János
- Dr. Szekeres Imre
- Szilák Gáborné
- Törőcsik István
- Dr. Turai József

Az Alapítvány célja, tevékenysége:

A kulturális örökség megőrzése, a Jászapáti Római Katolikus Templom állagának megővése, a lepusztult és ronkromt elemek javítása, karbantartása a padok, padlózat, kegytárgyak, gyertyatartók, lámpák, szobrok, vállamoság, hangosítás területén, valamint a Vágó Pál és társai által készített falképek restaurálása, orgona javítása, templom külső festése, parkosítása.

Az Alapítvány legfőbb szerve, irányítója a kuratórium.

Az Alapítvány vagyona felhasználható a megfogalmazott célok megvalósítása érdekében.

Pénzügyi forralmát a **Jászárköszállítás és Vidéke Takarékszövetkezet Jászapáti Kirendeltsége** vezeti: **5130 Jászapáti, István király u. 3.**

Számlaszámunk: 69400042710302561 melyre az adományozók befizethetik adományukat.

A kuratórium legfőbb feladata az adományok gyűjtése, pályázatok készítése, a szükséges felújítási munkák összehangolt szervezése. Többéves működésünk során kerestük a további bevételi lehetőségeket, ennek érdekében programokat, előadásokat szerveztünk. Évek óta gyűjtjük a személyi jövedelemadó 1% -s felajánlását. 2013. év augusztusában a meglévő csodálatos fotóanyagból templomtörténeti kiállítást készítettünk, mely megtekinthető a Vágó Pál műteremben. - Tourinforma közlése

A **Mustra 2003. Az Örökségvédelem eredményeiről** című kiállításon az apáti templom restaurálása, s Bóna István festőművész, restaurátor képviselte megyénket.

2003-ban levélben **354 főt** kerestünk meg, kérve segítségüket. Ebből apáti adakozó **87 fő**, vidéki adományozó **143 fő**. A vidéki támogatók 60%-a az apáti támogatók 30%-a nyugdíjas. Az adományok gyűjtésére a **Jászok Egyesülete** orgonahangversenyt szervezett Budapesten, városunk szülőtte **Réz Loránt** orgonaművész közreműködésével. Templom hangversenyt Jászapátián is szerveztünk a Vágó Pál festette kupola mennyezetképe alatt, a bevételt a restaurálásra ajánlottuk fel.

A Jászapáti Templomért Alapítvány megalakulása óta 2007. decemberéig **17.854.868 forintot fizetett ki** felújítási munkákra. Az alapítványról és a templomról további információhoz juthatnak az interneten a **www.jaszapati.hu** címen.

1904 nyarán kezdte el Vágó Pál templomunk festését és **1905 augusztusában** már a templomszentelés ünnepét szervezték. Alig 10 hónap alatt valósult meg a mester álma. Száz év múltán 10 év sem lesz elegendő, hogy szeretett művésztink örökét megővjük, megőrizzesünk a jövő nemzedéke számára. 1904-ben mesterünk a teremő erő halhatatlanságát festette meg. Páltes Pál, akkori királyi közjegyző a városi közgyűlésen így fogalmazott: „Vágó Pál olyan nekünk, mint a felkelő nap, ami soha nem azert emelkedik magasabba, hogy elbugyjon bennünket, hanem, hogy jótékony sugarait annál jobban árszthassa reink.” (Jászapáti és Vidéke, 1904. április 3.)

Pál bícsi szeretete ma is sugárzik ránk, amikor a templom padjaiban ülve csodáljuk a mennyezet képeit, fogadjuk az Úr áldását. Látogasson el templomunkba, érezze e jász szív lüktetését, lelkiületét. A ő szeretete kötelez bennünket, s ennek tudatában monfünk:

„ A mi feladatunk jól sáfarkodni a jövő nemzedékek örökségével . . . ”
(Remhard Radke)

A projekt az EU-tól a Magyar Kormány támogatásával, a Nemzeti Fejlesztési Terv keretében valósult meg.

Az élő egyház Jászapátin

Jászapáti templomát először 1391. évi határjáró oklevél említi. Valószínű, hogy a „köegyház” mellett lélekpásztor is volt, nevét azonban nem ismerjük. Az első írásbeli adat Jászapáti papjairól a török időkben való.

Pébánosok Jászapátin:

Várasszói Mátyas 1694? - 1704
 Csomortányi Imre 1704 - 1729
 Farkas Jakab 1729 - 1734
 Kálmán János 1734 - 1743
 Török Mihály 1743 - 1748

Déli János 1748 - 1750
 Szentiványi János 1750 - 1751
 Hancsok Miklós 1751 - 1757
 Khorber Ignác 1757 - 1763

Litkei Máté 1763 - 1783
 Nagy Gábor 1783 - 1806
 Bollók Mihály 1806 - 1815
 Haralyi Fejér Ignác 1815 - 1843
 Steinhasser Antal 1844 - 1861

Páiser Antal
1862 - 1881

dr. Markovits Pál
1907 - 1934

Dr. Lóczy Károly
1949 - 1960

Földes Moryhert
1974 - 1998

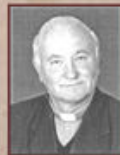
Filop Ferenc
1881 - 1907

Wengrtzky Konrád
1934 - 1949

Bánki Vilmos
1960 - 1974

Kladrva Imre
1998-401

Az élő egyház Jászapátin

Jászapáti Egyházközségben a hívők aktív közösségi életet élnek a plébános és káplán úrakkal együttműködésével. Közösségek, imacsoportok segítik a lelki megújulást, a katolikus hit gyakorlását.

Mária Légő

A Mária Légőt 1921. szeptember 7-én Szűz Mária születésnapjának előestéjén alapította Fränk Duff Inárcsiban, Debőltől, katolikus asszonyok csoportjával, Fr. Michael Toberrel, a dublini érsekkel, mert valami nagyot akartak tenni Jézusért. Az alapítástól eltelt időszakban a Föld minden részén elterjedt ez a világi lelkiismereti mozgalom. Hazánkban 1989-től működik újra. A Mária Légőt az elmélyülést kereső, hitüket megőrizni és továbbadni kívánó emberek hozták létre. A mozgalom lényege a felismerés, ahogy Mária adta a világnak Jézust, úgy kell nekünk is mindennap megismertünk Öt az embereknek. Az egyházközségünk Titkos értelmű róza Pracsódalma 2000. május 16-án tartotta első összejövetelét, alakulását. Az előterjesztésnek megfelelően hat hónap elhúzólagos, hatan tenek fogadalmat. Tizenegy angyali (segítő imádkozó) naponta imádkozta a rózsafüzért és a Tosszert. Minden évben bővült a fogadalmat tett tagok száma. 2007. november 14-én 12 tagja és 55 angyali tagja van a Pracsódalmunk. Összesen 69 imádkozó a rózsafüzért a Szűzanya szándékára. A Pracsódalm összejövetelein az egész világon egységesen elrendezett órák előtt imádkoznak.

– Nem mi választjuk, választottuk a Légőt, hanem a Szűzanya választott ki minket. Ez kötelez arra, hogy lelkiismeretünk szerint mindig a lehető legtöbbet nyújtsunk neki. ...

Összejövetel: Hetente egyszer, kb. másfél óra. A tagok által választott elnök vezeti, meghatározott rend szerint. Minden alkalommal Szentlelkéltérítéssel és öt tized Rózsafüzér-elmádkozással kezdünk. Ez után a Közlöny alapján haladunk. A Mária Légő tagja lehet mindenki, aki egyháziilag rendezett életet él, római katolikus, rendszeresen töltöttek a szentségek kegyelmi erejével, magánéletileg rendezett. A tagság feltétele: a tag vállalja a munkavégzést, naponta elmádkozza a légős imádságokat, 1 tized rózsafüzért. A segítő imádkozó bárki lehet, aki naponta elmádkozza a légős imádságokat és 5 tized rózsafüzért. Így segítik az aktív tagok apostoli munkáját.

A Rózsafüzér-társulat

A rózsafüzér imádkozásának igen szép formája az ún. „**elő rózsafüzér**”. A lényege abban áll, hogy 15 személy összejött, és felsorolják maguk között a titkokat, úgy, hogy mindegyüküknek egy-egy jut. Ezek a személyek képezik a „koszort”. A **Rózsafüzér-társulat** a legrégebben működő csoport városunkban, amelynek tagjai naponta Szűz Máriához imádkoznak, az ő püffogását kéri. Koszortban több csoport is működött, mára a szármak csökkent, megszűnt a férfiak csoportja, és nők is egyre kevesebben vállalkoznak erre a feladatra. A tagok főleg idősek, egy-egy személy halála esetén csak ritkán veszik át gyermekük, unokák a helyüket a Rózsafüzér-társulatban. A Rózsafüzér-társulat vezetői a közelmúltban és jelenleg: Kocsis Istvánné, Horváth Lajosné, Tajti Andriáné, Faragó Pálné, Szabó Györgyné, Ruvai Istvánné, Birkás Istvánné, Pataki Vincéné. Minden hónap első vasárnapján imárot tartanak, melynek során kerül sor az ún. titokváltásra. Egy csoport házál, a többiek a templomban végzik ezt a közösségi imát. Az **imára felépítés**e a következő: Szentségi ének a kitett Ottárszentség előtt „Üdvözlégy örökké áldott légy ...” kezdetű ima. Rózsafüzér előtti ének. Az 5 tizedből álló rózsafüzér elmádkozása, a tizedek előtti ének. Felajánló ima. Rózsafüzér utáni ének. Egy rész elmádkozása a Szentségimáadás című könyvből.

Kamillánus Közösség
Számos egyéb közösség között, melyek az egyházi és vallásos életben az elmúlt 10 évben Magyarországon megfigyelhetők voltak, egy csendes ám egyre erősödő törekvése az egyháznak a betegekhez és szenvedőkhöz való odafordulás. Rövidesen ennek a jelenségnek az összefoglaló neve lett a **Kamillánus mozgalom**. Tagjai vállalják, hogy Jézus Krisztus szellemében fénnyel vigyjenek a szenvedőknek és szenvedőknek a betegség és reményvesztettség sötétségébe.

Leffli Szent Kamill a Kamillánus Mozgalom körponti alakja. Saját magán tapasztalta a fájdalmakat, inséges lelki viszonya megfelel Krisztus megbízásának a szenvedők iránti szolgálathoz. Mindez megerősítő erő az embereknek, akik megérették szívükben az isteni meghívást a betegek iránti szolgálathoz. Kamill látszólag sokszor megapaszorult a betegek kiszolgáltatott helyzetét, a kórházi ágy sűrűségét, a kórházban élő életet az elesettek szolgálatára. Az egyház 1746-ban avatta szenté, és 1886-ban nevezte el a betegek pártfogójának. A Kamillánus Szerzetesrend, amit a katolikus egyház 1591-ben hivatalosan is bejegyzett, központja Rómában van. Ma a kamillánusok a világ 34 országában vannak jelen és dolgoznak. A betegek szolgálatában állnak, mint lelki gondozók, ápolók, orvosok, szociális munkások, a kórházakban, ócegek otthonokban és a családokban. A kamillánusok tevékenysége országokonként változó, a helyi igényeknek és szokásoknak megfelelően.

A Jászapáti Kis Szent Teréz Kamillánus Közösség 1994 augusztus 18-án alakult akkor 18 fővel, jelenleg 22 tag dolgozik a közösségben. Munkánk meghatározója a segítővándorok, az imádság szeretet, az empátia, tolerancia melyet a családokban és a helyi idősök otthonában gyakorolunk. Imáink, programok szervezése. Betelbérés imádság, karácsonyi csomag az idősök otthonában élők számára. Tevékenységünk mentálhigiénés program, családgyógyász. A lelkiség titkát lelki gyakorlatokon sajátítják el az érdeklődők, s ha tudnak szociális a segítő szeretet gyakorlásával, vállalják a tevékenységet, kamillánus tagja avatja a Rendfőnök. Nagyon fontos számunkra a lelkiség megismerése a gyermekekkel, fiatalokkal, a másság elfogadására nevelés. Ennek érdekében programokat szervezünk, pályázatokot fogalmazzunk meg az ifjúság számára. A rendszeres látogatásokon kívül nagy gondot fordítunk az állami és egyházi ünnepek melletti megszervezésére. Államunk 1000 éves és keresztényiségünk 2000 éves évfordulójára egyháztörténeti kiállítás szervezünk templomunkban. Civil közösségünk nonprofit szervezet, mely önkormányzati támogatás és pályázati lehetőségek segítségével tud működni. Hagyományaink egyik szentes programja a jótékonyági estek szervezése.

A projekt az EU és a Magyar Kétfélszág Kormányta támogatásával, a Nemzeti Fejlesztési Terv keretében valósult meg.

